

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 18 DE JULIOL DE 1913

Núm. 1803 ————— Any XXXV

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT

10 cèntims ————— Atrassats: 20

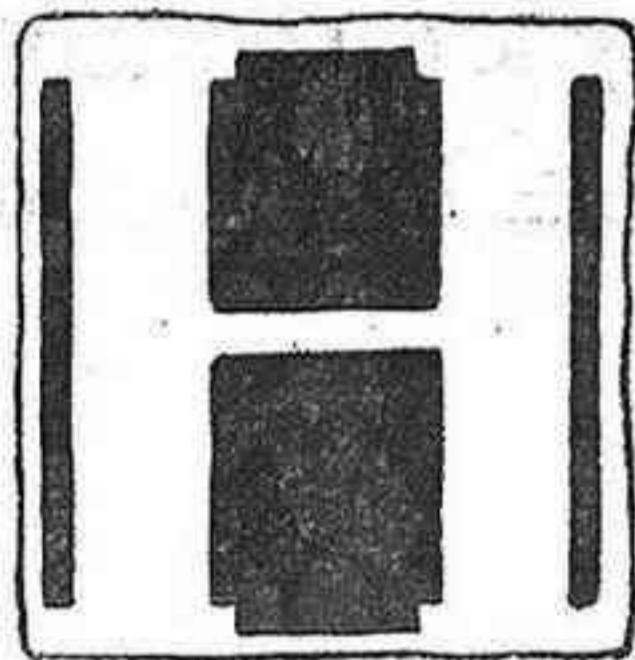
LES TERRIBLES SUFRAGETES

— S'hauria de veure, senyor Lerroux, això dels seus dos enteros!..

Els pescadors de l'Escullera

EUS-AQUÍ una respectable *classe* que s'ha ben guanyat les simpaties del cronista.

El pescador d'escullera és, abans que tot, un home de costums morigerades i un esperit contemplatiu. Al caure la tarde, ell sab despreciar la

grandesa ciutadana; la seducció que ofereix la Rambla, on pululen els més vistosos reclams de la luxuria pública i privada; el boc pres en l'acera d'un cafè, enfront del qual desfilen hermosament vertiginosos tramvies i automòbils; l'apacible romanticisme dels jardins del Parc, amb el séu ors que obre la boca, amb el séu trànsit de soldats de totes armes, amb el séu *Saturn* estrident, amb els séus reconets de misteri, plens de pinyols d'oliva, espines de peix, paperines untades i altres resquicies de brenars democràtics; en fi, res de lo que constitueix el just orgull dels ciutadans i l'admiraçió dels forasters logren retenir al pescador d'escullera.

Cada dia està més convençut de que, sense l'Escullera, la vida dels homes amants de les belleses naturals i dels passatempers honestos devindria un calvari, a Barcelona, sobre tot en els rigors caniculars.

I al veure l'escassetat de vaixells que hi hà a la banda de dintre i l'abundancia de pescadors i de passejants que hi hà a la banda de fóra, un dubta de si aqueixa obra titànica del nostre Port deu calificar-se d'obra comercial o d'obra benèfica. El pescador d'escullera respondria que és benèfica sense cap mena de vacil·lació.

Els pescadors de l'Escullera difereixen essencialment dels séus companys de totes les latituds, en que no's proposen pas agafar peix. Pesquen per a romandre algunes hores prop la mar escumejanta, mirant la molsa d'unes roques apilades artificialment, és veritat; però amb esquerdes naturals, i algunes amb personalitat de roques. Aspiren la brisa de l'únic horitzó que tenim a mà, que no està interromput per xemeneies, pals elèctrics, bastides de taulons i torretes de rajoles; únic que no està cercat amb llates i filferros d'espina; únic, dels de l'entorn, que romàn tal com va eixir de la natura, sense màcula ni vestigi d'humana profanació.

El pescador và allí, sabent que hi va a perdre els aparells; que hi deixarà els hams, els ploms, els pèls-de-cuca i el fil d'empalomar.

I ho perd amb gust, a canvi de mullar-se els peus amb onades d'aigua que no està municipalitzada, d'ovirar algún peix que no siga de brollador, de girar-se i trobar una muralla que li amaga tot resquici de grandesa urbana.

Tots ells són petits oficinistes, menestrals o obrers; gent que a les set del vespre han acabat la tasca. Feliç temps, aquest; feliç hora, aquesta, amb prou llum de dia per a agafar la canya, el salabret, la borsa de l'esquer, i anar-se'n

a trobar la poesia del cap-vespre a les roques de l'Escullera.

El pescador, tot mirant el suro que flota entre rebrols d'aigua blava, se diria que somnia. Tal volta repassa, de memoria, hores llunyanes de sa vida; tal volta es forja la novela d'un estiu feliç, ple de comoditats i de benestar, oblidant quin sòu guanya i quins deutes té.

A voltes, una llissara, un burret o un esparrall pietós, se sacrifica, per a donar-li una alegria. A lo llarg de l'Escullera, de cap a cap del cordó d'ignocents pescadors que coronen les roques, passa com un sacudiment. La nova de la pesca miraculosa del company és tramesa de l'un a l'altre, i l'afició, atenuada un poc pel desengany persistent, se renova per molts jorns. El pescador d'escullera no és pas envejós. En té prou en saber que durant la tarde toca un peix per cada cinquanta homes. Mitja terça de vianda, que representa un quintà d'esquer, llençat a mar. Esquer de totes menes, preparat segons receptes científiques, probades per l'experiencia: formatge, petxines sense closca, tripes de bè, pastes fetes amb ganyes de llus, molsa i xacolata «Juncosa», una mena de salsa tàrtara apetitosa, que's llença pròdigament per a despertar la gana als peixos, atreure'ls, i, un cop atrets, tirar-los-hi l'ham, carregat d'un tall de resistencia, per a que'l suquin amb l'amaniment i se l'empassin millor. Un peix gurmàn, que fos llest i desconfiat, podria fer àpets d'emperador romà, amb lo que'ls pescadors d'escullera li ofereixen, no més pel gust de veure'l quejar entre dues aigües.

Pels que amb menys paciencia que la generalitat, més nerviosos o no tant contemplatius, deixen la canya, al cap de poca estona de tenir-la armada, els hi resta el recurs de la pesquera del pop i del cranc. Això els permet saltar de bloc en bloc, abocar-se i armar enginys especialíssims. Està probat que la providencia no deixa mai sense un pop de tres unses, o un cranc de tres centímetres, al que és arriscat i temerari. El pop i el cranc són les dues besties feres més perilloses que moren entre aquell rocam, obra de l'enginyeria moderna. Com l'Atlas té els séus especialistes per a caçar panteres i lleons, l'Escullera té els séus especialistes per a heure els pops i els crancs que s'aventuren per les roques somes.

Quan algún d'aquests és víctima de l'hardidesa ciutadana, el pànic s'extén entre les families que sopen allí, a trenc d'onades. Les dones xisclen, i la mainada fuig, i el pescador hèroe s'entreté en perllongar aquella nerviositat, exhibint la fera, i explicant el perill que ha corregut, i el mèrit de l'asanyia.

Els pescadors d'escullera tenen, com els altres, els séus dies de sort i de desgracia. Els dies de sort, que calificarem d'immensa, són aquells que agafen el peix suficient per a sopar, i els dies de desgracia són aquells que agafen més gana que no pas vianda troben a casa per a saciar-la.

Tots ells, emperò, són gent senzilla, que aimen la llibertat i la naturalesa com jo mateix. I no fóra pas estrany que, temps a venir, a copia de tantes comoditats i hermosures que m'ofereix la vida ciutadana, per no oir sirenes i bruels d'automòbils, espetecs de motocicleta i cançons de cego, no'm faci pescador d'escullera.

P. BERTRANA

VOCABLES GRAFICS DEL JOGADOR DE «SET I MIG»

Un caso afortunado

BANYS

Menjador d'una casa burgesa. Marit i muller acaben de dinar i conversen de mil coses distintes.

ELLA (*de prompte*).—Oi, ara que hi penso. Som a mitjos de Juliol i no'ns hem recordat dels banys. Ja sabs que'l primer acostumo a pendre'l cada any el dia 15.

MARIT (*rient*).—El 15, precisament?... ¿Què és una prometença, aquesta fetxa inaugural?

ELLA (*molt seria*).—No comencis a dir ximpleries. Inauguro els banys el dia 15, com podria inaugurar-los el 20 o el

25. No sabs que la costum és una segona naturalesa?

MARIT.—Bé, no t'enfadis, per això. Vols anar als banys? Hi vàs, i llestos.

ELLA.—Còm «hi vàs»?... És que tu també has de venir. Que no vols acompanyar-m'hi, aquest any?

MARIT (*com distret*).—Ah!... És veritat que hi anem junts.

ELLA (*picada*).—Ja no te'n recordaves?... Vaia una memoria tens, per a les meves coses!...

MARIT.—Una distracció la té qualsevol.

ELLA.—No pas tractant-se de la seva dona.

MARIT (*amb un gest d'impaciència*).—Me sembla que avui tens mal dia.

ELLA.—No l'haig de tenir, si observo que't mires els meus assumptes amb aquest aire de tant me fa?...

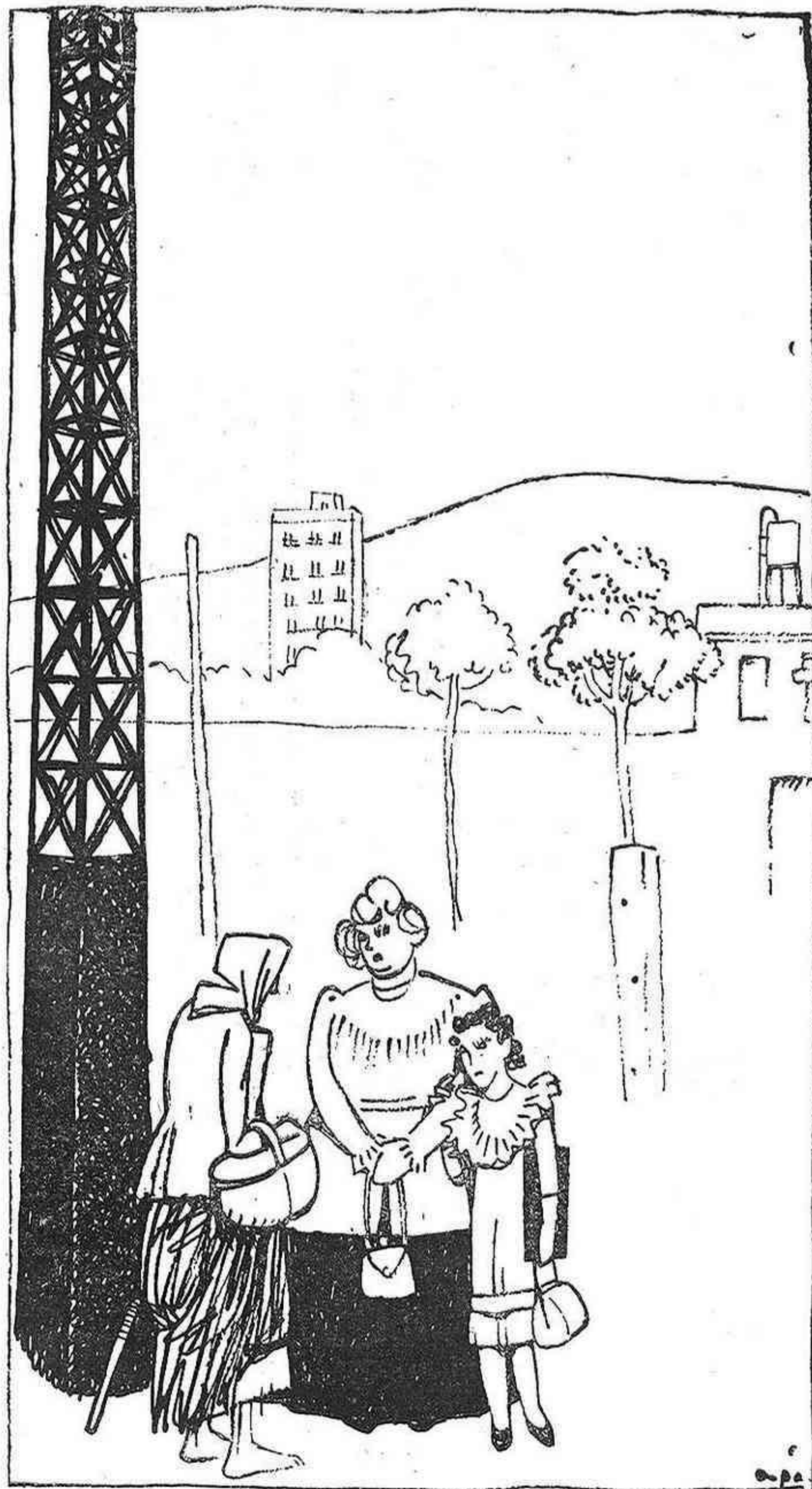
MARIT (*conciliador*).—Calma't, calma't!... S'ha d'anar als banys?... Demà anirem a pendre el primer.

ELLA (*pensativa*).—Ja sé que passaré un mal rato.

MARIT.—Per què?

ELLA (*tornant-se a cremar*).—També has oblidat això?.. Ja no recordes lo que sol succeir-me cada any?... El primer bany m'impresiona d'un modo terrible, i sempre se'm posa malament.

MARIT (*amb molta naturalitat*).—Això rai. No'l prenguis el primer. Comença pel segon.

ELS OFICIS ESTAN PER TERRA

—Jo'm creia que te la passaves bastant bé...
No tenies dos fills que felen d'ebanista?

—Sí, però se'n tingueren d'anar a Melilla, i ara fan de mort.

ELLA (*mirant-se'l ficsament*).—Que te'n burles?

MARIT (*comprentent que ha fet una planxa*).—Ha sigut una broma.

ELLA.—Doncs, creu que per bromes estic...

MARIT (*amb estudiada suavitat*).—Anirem a *La Nueva Ondina*, eh?

ELLA.—Ai ail!... Per què no hem d'anar a *La Perla de Levante*?

MARIT.—Allà on tu vulguis. M'és indiferent.

ELLA (*amb amargura*).—Indiferent!... I goses confessar-ho!... Indiferent, el lloc on ha de banyar-se la teva esposa!... Això dona una idea de lo que m'estimes.

MARIT.—Quina ocurrencia!... Què té que veure l'estimació amb les barraques de banys?...

ELLA (*llençant un sospir*).—No ho deies això quan festejavem... Llavors, per a tu, tot parlava d'amor: els arbres dels passeigs, les pedres dels carrers solitaris, els aparadors de les botigues... menys els de les botigues d'argenter, per davant dels quals procuraves passar-hi ben depressa...

MARIT (*començant a empipar-se*).—Deixe't de botigues i tornem a les barraques. Optes per *La Perla* o per *La Ondina*?

ELLA.—Ja ho resoldrem demà al matí, quan hi anirem.

MARIT.—Ah! Vols anar-hi al matí?

ELLA.—Què preferiries, doncs, tu? Anar-hi a la tarda?

MARIT (*càndidament*).—A mi tant me fa.

ELLA (*indignada*).—Ho veus?... Tant te fa!... Ni sisquera sabs dissimular que lo meu no t'interessa gens ni mica.

MARIT.—Però si ho faig perquè siguis tu la que tris l'hora!... Què voldries, doncs?... Que t'imposés el matí, o la tarda, o la mitja nit, sense atendre per res la teva voluntat?

ELLA (*fòra de sí*).—Lo que jo voldria és que't miressis les meves coses amb més sollicitut; que endevinessis els meus gustos; que sapiguessis lo que vull i lo que desitjo, sense necessitat d'haver-t'ho de dir.

MARIT.—I que no ho faig?...

ELLA (*a punt d'esclatar*).—Tu ho fas?... Tu ho has fet mai de la vida?...

LA CRIADA (*treient el cap per la porta del menjador*).—Senyoreta, hi hà la seva mamà.

MARIT (*apart, canviant de color*).—A l'enemic li arriben reforços?... Callem!...

A. MARCH

Monuments nets i carrers bruts

L'Arcalde ha ordenat que'ls nostres monuments públics fossin netejats per medi del *chorro* de vapor.

Això està bé. Les estàtues, siguin de qui siguin, tenen tant dret a la neteja com les mateixes persones. Una estatua no pot anar als banys; és qüestió, doncs, que'ls banys vagin a l'estatua.

I quin bany—valgue'ns Déu!—un *chorro* bullent, capaç

de pelar a un tocino. Els primers en *sofrir-ne* els beneficis varen ésser en Pitarra, el rei en Jaume i el séu company de fatxada. Darrerament, Sant Jordi i el séu corcer. Un bomber, dalt de l'escala, aplicava la manguera del vapor, i resseguia minuciosament la figura en marbre del patró de Catalunya, que restava d'una blancor immaculada, com si acabés d'eixir de càl marmolista. Una gentada enorme ho contemplava. Alguns ciutadans, admirats, preguntaven còm aquell *chorro* de vapor purificador no s'aplicava, anant tant bé, a l'honra de certs prohoms, més patinada que les estàtues.

Nosaltres no som tant exigents; ja'ns contentaríem en que la feina que s'esmersa en netejar estàtues, s'esmersés en retirar escombraries.

Els habitants dels carrers que no posseeixen monument per a contemplar, que són molts, no tindran notícia del zel de l'Arcalde. En canvi frueixen d'un espectacle que per a ells el voldrien els turcs de Constantinobla. De les dèu de la nit enllà, a cada cent passes, un munt d'escombraries entrebanca al vianant. Sobre'l pilot infecte hi cauen els cercadors de desperdiciis innominats, els goços i els drapaires. El podrimener s'escampa, amb la pressa i l'avaricia de tots plegats. A voltes s'entaula una veritable lluita pel repartiment d'aquell botí. Els cans ronquen i els homes reneguen, i un salutífer baf de podridura s'exhala per l'ambient.

Sols un atleta, campió de salts de longitud, logra passar, sense empavescar-se les sabates.

Ja sé que'l Batlle nostre és home que no passa per certs carrers, i que ell no té pas la culpa de que la calor faci descompondre tant aviat les deixes dels estadants.

Pels que tenim sentiments artístics ens resta el consol de contemplar la blancor dels marbres après d'embrutar-nos el calçat.

Però hi hà gent que creu exclusivament en l'higiene. Per aquests obstinats, senyor Batlle, després de Sant Jordi, que ja és net, dongui ordre de que recullin les escombraries dels carrers democràtics.

Tal volta no és cosa seva?

Perdó. Ja pot comprendre que'l periodisme, humanament, no pot exercir-se sense un poc d'ignorancia.

L'art de nedar

o

MANUAL DEL PERFECTE NEDADOR

No hi hà res al món tant senzill, d'una simplicitat tant tonta com el nedar. I qui digui lo contrari, una de dues: o és que no ha nedar mai, o és que's vol donar importancia precisament perque ha nedar massa.

Estimat lector, si vols nedar, procura perdre la por. Un cop perduda la por, deixa anar tot lo demés, i deixa't anar també tu, damunt l'immensa *llanura*, com un sac de palla.

Sense por, ja t'aguantaràs. N'hi han que, per a aguantar-se, en tenen prou amb l'ànima. D'aquí ve la dita popular dels que diuen «L'ànima que t'aguantal...».

T'aguantaràs, indispensablement, encara que tu no vulguis. I, aleshores, posa't dret, posa't de costat, posa't agut, posa't cap-per-avall, fés el mort, fés el viu, la mateixa aigua et privarà d'enfonsar-te.

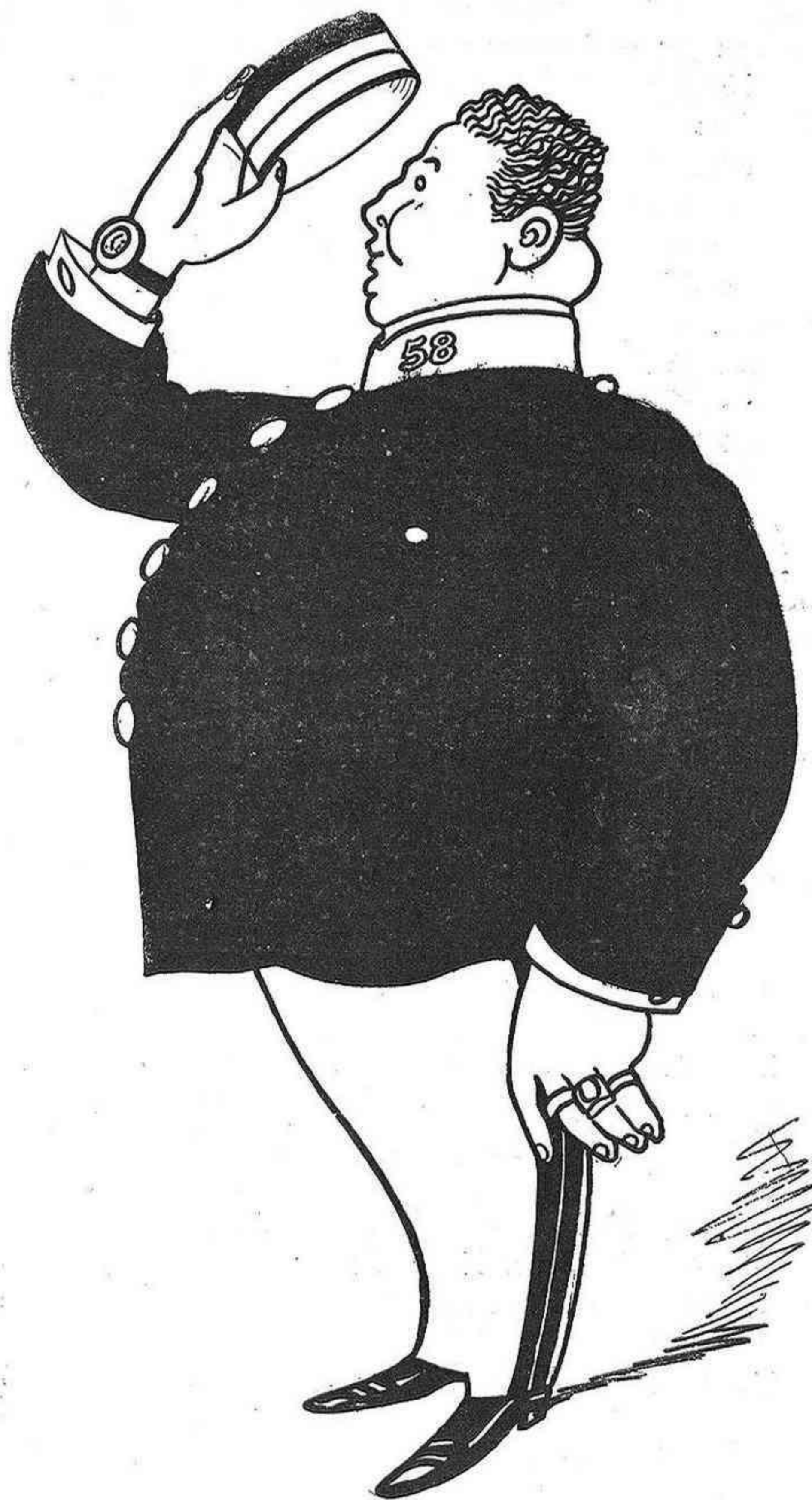
El *quid*, doncs, està en no tenir basarda al suc; en avorrir l'aigua, com diuen els que la beuen de Dos Rius.

I còm se perd la por a l'aigua?

Perdent-la; fent els possibles per a perdre-la.

I, sobre tot, fent pràctica.

L'aprenent de nedador quan entra al mar per primera vegada, lo que ha de fer, abans que tot, és observar si

ELS DE QUOTA

—Ben mirat, allà al Marroc tenim molta desventatja, doncs, anant més tips, és clar, que hem de fer més blanc que'ls altres.

l'aigua el sosté, o si, pel contrari, l'aigua el xucla o l'estira cap a fons. Si l'aigua el sosté, ja ho té tot; no ha de fer sinó imitar les granotes en el gest, per a obrir-se camí; vinguen coces als peixos i cops de braç a ran d'onades. Ara, si l'aigua no'l sosté, aleshores ha de fer l'aprenentatge difícil—que'n diríem—o siga valent-se de medis secundaris i auxiliars.*

En primer lloc hi han uns homes que, pagant, n'ensenyen, de nedar.

En segon, pots llogar salva-vides, suros i carabaces.

També es pot nedar molt bé a cavall d'un goç de Terranova.

Però, sobre tot, una advertència saludable: quan us fiquen a l'aigua, siga com siga, no us descuideu de tapar-vos tots els forats. Perque, lo més dolent que li pot passar a un home que fa'l peix, és que se li fiqui aigua a dintre'l cos.

Per això recomanem als bons nedadors que, per a nedar, prefereixin sempre els suros a les carabaces. Els suros suren i les carabaces, si s'omplen d'aigua, ajuden a anar a fons.

Ja veus, doncs, si és senzill, això de l'art de nedar.

Ara que, per a no fer un paper ridícol davant dels badocs que hi acostumen a haver en les platges, lo millor és fer pràctiques de natació cada hu a casa seva, i no presentar-se a nedar en public fins que se'n sab una mica.

Aquestes pràctiques no cal fer-les en cap gibrell, en cap banyera, ni en cap safareig, dels quals, la major part de ciutadans, no poden disposar fàcilment.

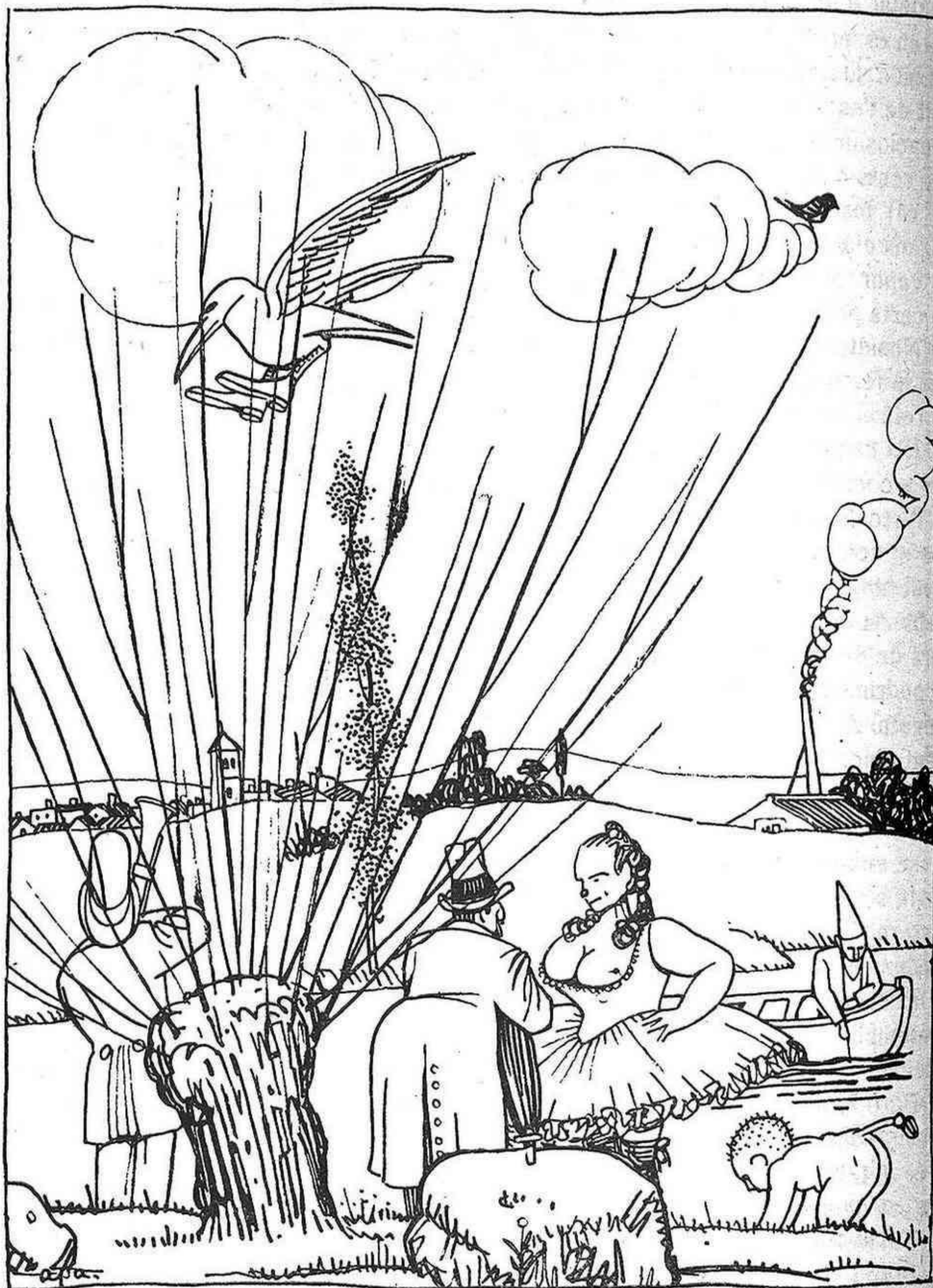
Les pràctiques de nedar poden fer-se en sèc.

En una habitació petita, en un quartet interior, convenientment desembraçat, hi aboqueu tres o quatre sacs de nous ben seques, o, a falta de nous, cigrons d'aquells tant grossos, del veritable Saüc. No hi hà res que imiti millor les ones accidentades i la remor tempestuosa del mar que un bon matalàs de nous.

Un cop preparada aixís la piscina, no has de fer sinó ageure-t'hi al damunt completament despullat, i començar a bellugar cames i braços...

! alça! anar fent, i movent-se, i avançant...

Fins que'l veí de sota pugi a queixar-se.

DIALEGS LLUNATICS

—Vostè creu que hi han habitants, a la Terra?
—Ara encara n'hi hà algun, però a copia de destruir-se ells amb ells, no trigaràn gaire a deshabitar-la.

Fruites d'estiu

L'estiu, com tot en aquest món, té defectes; a l'estiu fa calor, i, en conseqüència, se sua, i, per a suar, se gasten més colls i punys, s'arruguen més les camises i es gasten més diners en fer beguda.

L'hivern té uns altres defectes i pecats, dels quals el redimeix l'ésser la temporada que reanima les afeccions familiars.

La florida primavera, a més de florida, té la desagradable habitud d'ésser remullada i ventosa.

I, finalment, la daurada tardor, el temps més dolç de l'any, diguin lo que vulguin, ve amb el front tacat per la festa dels Morts, les corones de crisantemes i el *Don Juan*.

Doncs sí, l'ardent estiu, entremig dels seus defectes, té una qualitat mai prou alabada.

PEPIS

L'estiu és la festa dels colors. Lo menys que us penseu és que us vaig a parlar del blau-de-cel del cel, del blau de Prússia del mar, del groc canari dels blats o del verd dels pinatars.

Molt me plauen, aquests colors; moltes vegades, estirat a sota un pi, me l'he estat mirant, aquest meravellós contrast, entre'ls blaus de mar i cel i les sorres de la platja, en aquelles hores de mitg-dia, quan l'aire vibra com cordes d'una guitarra...

Però, plaentme, com me plauen, no és allí on s'han arreplegat els bells colors de l'estiu. La raó a un moro, encara que'ls hi fem guerra.

Els tantes vegades nomenats colors estàn concentrats i resplendeixen en les sucoses fruites i en les saboroses llegums. Tinc la seguretat de que l'anònim inventor de l'història d'Aladí, quan parlava d'aquelles fruites que esdevien rubins, perles i esmeragdes, ho feia impresionat per la visió d'un fruiterar, de l'aparador de can Piera, o d'un carretó qualsevol, curull de prunes i tomàtecs.

Examinem-ho, sinó. Mireu: agafem un pressec. Què me'n dieu d'aquets colors? Primer, groc; després, vermell; però groc i vermell no separats violentament, com la bandera espanyola, sinó juntant-se en un farrigo-farrago gracios, que hauria d'ésser exemple per Catalunya i Castella. I aquest borriçol que tenen i els fa semblar de vellut? Què vellut!, que'ls fa semblar a la pell d'una noia rossa i maca.

I les cireres? Allò sí que fa alegria; si no fos pel plaer que dona tirar el pinyol al naç dels teus germans, no gosaríes menjar-ne. Sols hi hà una cosa al món, tant vermell com les cireres, són els ulls dels conills blancs.

Crec que hi hà gent que s'atreveix a dir que'l vi no és bo. No ho dubteu: és que no han vist mai raims. No pot ésser d'altra manera. Oh!, aquell moscatell que sembla d'or; oh!, aquells grassos raims negres, entre vermells i morats. Oh!, aquells queixals-de-llop, fets certament de cristall!... i els pica-polls, la garnatxa, els Sant Joan i tants i tants altres! Colonies de pedres precioses amb suc, tots ells... Heus-aquí lo que són.

Voleu parlar de la cindria, fruita vermella i amb pigues?... Què us diré del meló?... D'aquesta capça tancada que tothom sab què hi hà a dintre i ningú ho encerta mai. Si és bo, té un groc de palla; si no, té un groc de carabaça. Però també és bonic aquell groc de carabaça, molt més violent que'l vermell.

Sabeu? El groc de carabaça ve a ésser al groc ordinari lo que'l morat al blau. Sant Josep se n'adonà d'aquest parentiu dels dos colors, i ell, tant mansoi, s'habillà amb els dos tons violents.

Es qüestió de no acabar. Quina amatista té el morat de l'auverginia? Que, com una ceva, pot competir amb un òpal en blancors i tornassols?

I les prunes? Aquelles petites, grogues; aquelles grosses vermelles, i aquelles tant embusteres, les claudies, que amaguen la dolçor de la llur mel sota una pell verd de lloro.

Per acabament d'aquets focs artificials, m'he guardat el tomàtec. Amb què voleu comparar-lo? Amb un faisà de la Xina?, amb algun aucell d'Amèrica?, amb un peix meravellós?... Compareu-lo amb lo que volgueu, mai serà massa per a ell.

I prou. Si en Nonell visqués, ell que entenía en colors, me donaria la raó.

MONI

Del jardí dels humoristes

LA PIPA

Quan l'avi Ribot vegé passar, l'un darrera l'altre, tots els vinyataires de l'encontorn, amb un aparell de sulfatar a l'esquena, ell, no volent ésser menys avençat que'ls demés, va anar també a llogar un pulveritzador, comprà dos paquets de pois i començà tot seguit a sulfatar la seva vinya.

L'INSTANT SUPREM

—Ail... Me sembla que deu ésser molt fredal
—És l'impresió de moment!... Al cap d'un ratet, d'haver-hi entrat vostè, ja veurà què calentona!

Estava ruixant d'una finíssima polsina verda totes les fulles dels ceps, quan s'escaigué a passar per allà a la vora en Cisco. Aquest, al veure'l, li va cridar:

—Què feu, avi Ribot?

—Ja ho pots veure... Poso sulfat als ceps.

—Ja ho veig, ja... Però això és treballar per al dimoni, avi Ribot... Que no sabeu que això no's fa així? Si que la farieu bona!... Això és engreixar al mildiu, sant cristià! Què no ho esteu veient?...

—I això?... Per què?...

—Perque us heu descuidat la pipa. S'ha de fumar en pipa, mentres se sulfaten les vinyes... Això no savieu?... Guaiteu el dibuix que hi hà en els paquets de sulfat i damunt l'aparell sulfatador... veieu?... Un pagès que sulfata els ceps, tal com s'ha de fer, amb la pipa a la boca i tirant glopades de fum a cada pàmpol...

—Ai ai! Pot-ser sí...

—I és clar, home!... Precisament és el fum de la pipa que dóna al sulfat la virtut de matar el microbi del mildiu.

—Tu ho creus, Cisco?

—Naturalment!... Si no fos així, ja no ho posarien a la marca de fàbrica dels paquets i dels sulfatadors... És perque és la moda i perque va millor... Teniu... Fixeu-vos'hi!...

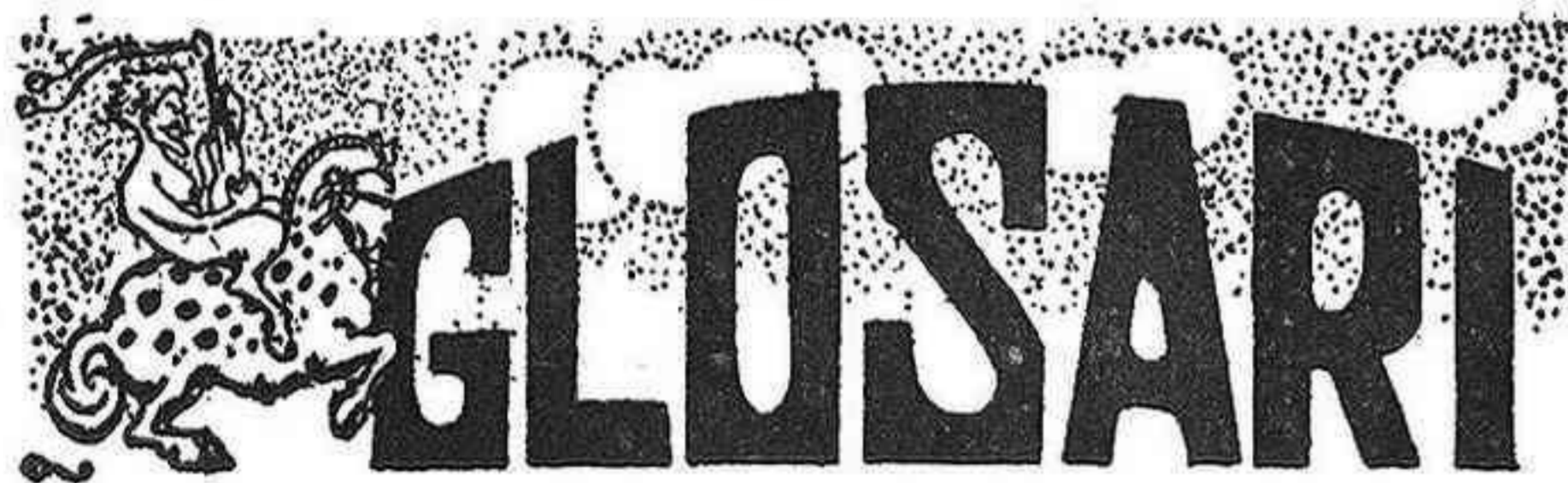
L'avi Ribot no era fumador; és tant car el tabac, que ell creia que'l luxe de fumar no podien donar-se'l sinó els rics. Però, què no hauria fet—pobre home!—pera evitar que la malura li malmetés l'anyada?

Disposat a sacrificar-se per la bona execució de la sulfatamenta, va córrer al estanc i es comprà una pipa de dos rals i una paquetilla de tabac de vint cèntims.

I tota la santa tarde, l'avi Ribot va estar maniobrant la manxa sulfatadora i llençant metòdicament, a cada pàmpol, una bona glopada de fum de la seva pipa nova, tal com indicava el dibuix en la marca de fàbrica dels aparells sulfatadors.

A la nit va trobar-se tant malament, que's creia vomitar les tripes i tot; però les vinyes, verdes i hermoses, varen pendre una tant grossa ufana, que l'avi Ribot restà sempre més agrait del bon consell an en Cisco.

G. PONRI

CATALANS A IVIÇA

La secció d'excursions de l'Ateneu Enciclopèdic Popular ha acordat fer una excursió a Iviça en els dies 25, 26 i 27 del mes corrent.

Segons carta, que hem rebut, se'ns diu que'ls nostres glosaris, que vàrem fer parlant de l'Illa blanca, han pogut tenir influència en que s'hi organitzés el viatge.

Seria per demés dir lo molt que'ns alegrem d'aquest fet, no per lo que'ns puga tocar a nosaltres, que estem molt lluny y molt enfeïnats per a poguer-los acompanyar,

sinó per lo que s'alegraràn els que hi vagin i els que'ls esperen.

An aquella illa podràn veure el paisatge més suau, més dolç i més serè que mai l'home puga imaginar-se; veuràn un blau, en el mar, tant intens, tant violent, tant esmaltat i lluminós, que no se n'hauria de dir blau, se n'hauria de dir ultra-blau. Veuràn una ciutat tant blanca, que sembla que no toqui a terra; que plana lo mateix que un núvol, per a reflexar-se dintre del mar. Veuràn, de dintre d'aquest mar, eixir-ne l'illa del Vedrà, que és com un somni que surt de l'aigua; com si la terra ens mostrés lo que guarda dintre'ls abims: una aparició geològica, una fantasia de Wagner, el Montserrat de la llegenda. Veuràn els trajos dels pagesos que encara conserven la puresa de quan l'igualtat moderna no ho havia nivellat tot. Veuràn remoure les tombes d'aquelles èpoques apagades, i ressucitar-ne els objectes, i, per fi, trobaràn amics que'ls esperen amb el cor obert, perque, an aquella germania, estimen amb tota llealtat tot lo que ve de Catalunya.

I això, no més, ja seria prou per a que'ls fessin una visita. Hi han tantes terres, que no anomeno, que'ns respecten més que no'ns volen; que's pensen que'ls catalans no més sabem anar pel món amb el mostrari de peces i merceria sota'l braç; que's figuren que'l català és un pobre dialecte que l'hem de parlar com una càrrega; que quan se troba una illa blanca que a més d'entendre'ns ens estimin, i els poguem tractar de tu, i brindar amb porró, i cantar cançons que sien d'ells i que sien nostres, creieu-me que hi fa de bon anar.

Al conèixer als de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, veuràn que aquí ens agrada riure, però que també ens preocupem de donar goig a l'esperit, educant l'intel·ligència, i els d'aquí veuràn que'ls d'allà, si algú cop el sol els hi encén la sang ardenta de les venes, és sempre per coses d'honra, que estimen més que la vida, i els uns i els altres, coneixent-se, ja no sols se veuràn germans, sinó germans que s'estimen.

El glosador, que és a unes terres hermoses també, però més forasteres perque no s'hi pot veure el mar, us seguirà amb l'intenció.

I bon viatge i una abraçada.

XARAU

MANUAL DEL TINTORERO Y DEL QUITAMANCHAS, per R. Lepetit.—És un estudi pràctic de l'el·lecció de productes tèxtils, de les propietats de les materies, del blanqueig i de la tintura en blanc, de la teoria química de la tintura, de les propietats i aplicació dels variats colorants, tant naturals com artificials.

Un llibre de gran utilitat, al qual el traductor, senyor Prats Aymerich, hi ha afegit dos capítols interessantíssims, un sobre'ls colors de tina i un altre sobre les manipulacions per a treure taques.

MANUAL DEL TORNERO MECÁNICO, per Salvador Dinero.—Conté una guía molt pràctica i molt senzilla per a la construc-

LES RAMBLES, EL LLOC DE MÉS VIDA DE BARCELONA

El bon barceloní surt de casa...

i es deixa caure a la Rambla de Catalunya...

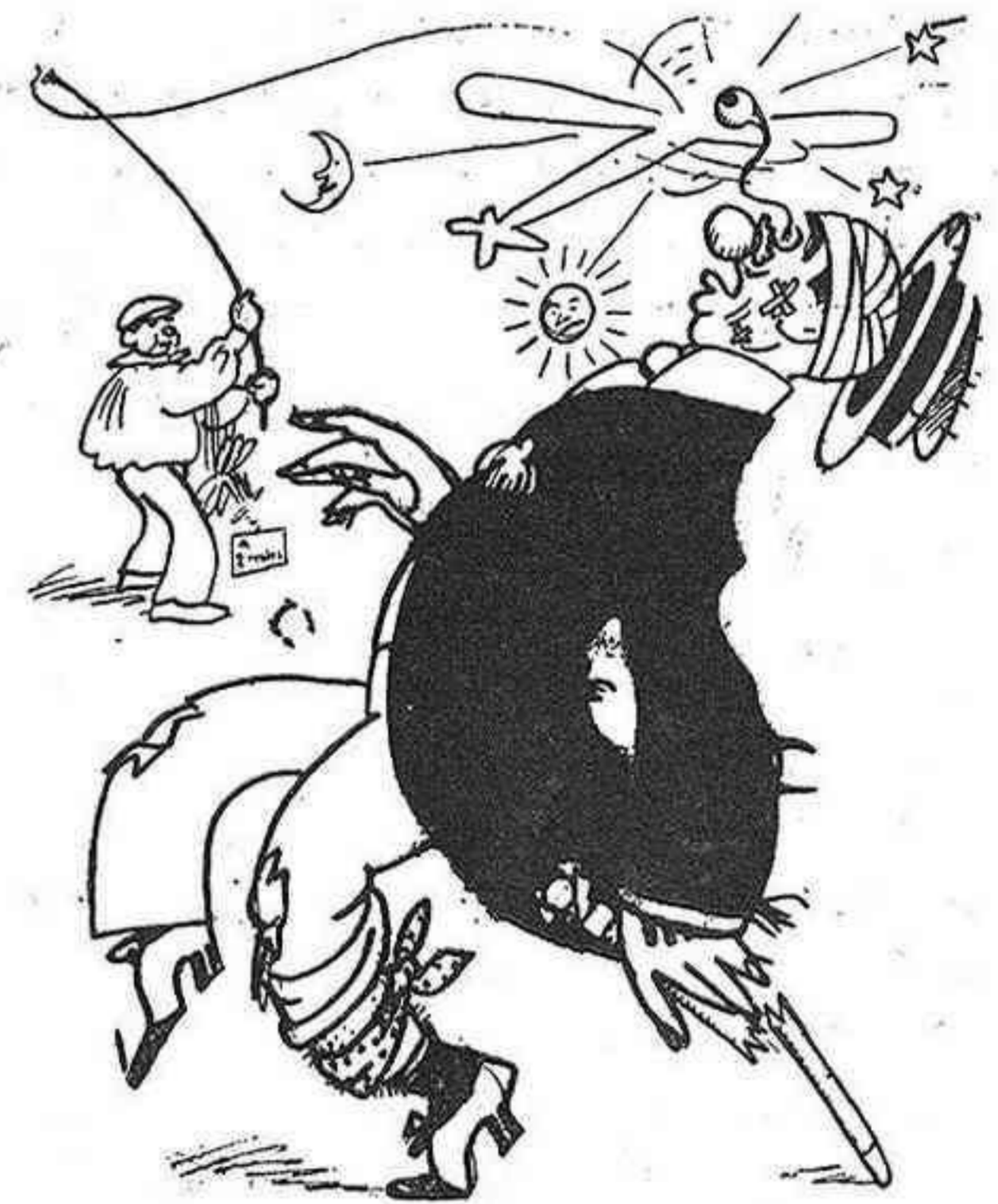
i entra a la de Canaletes...

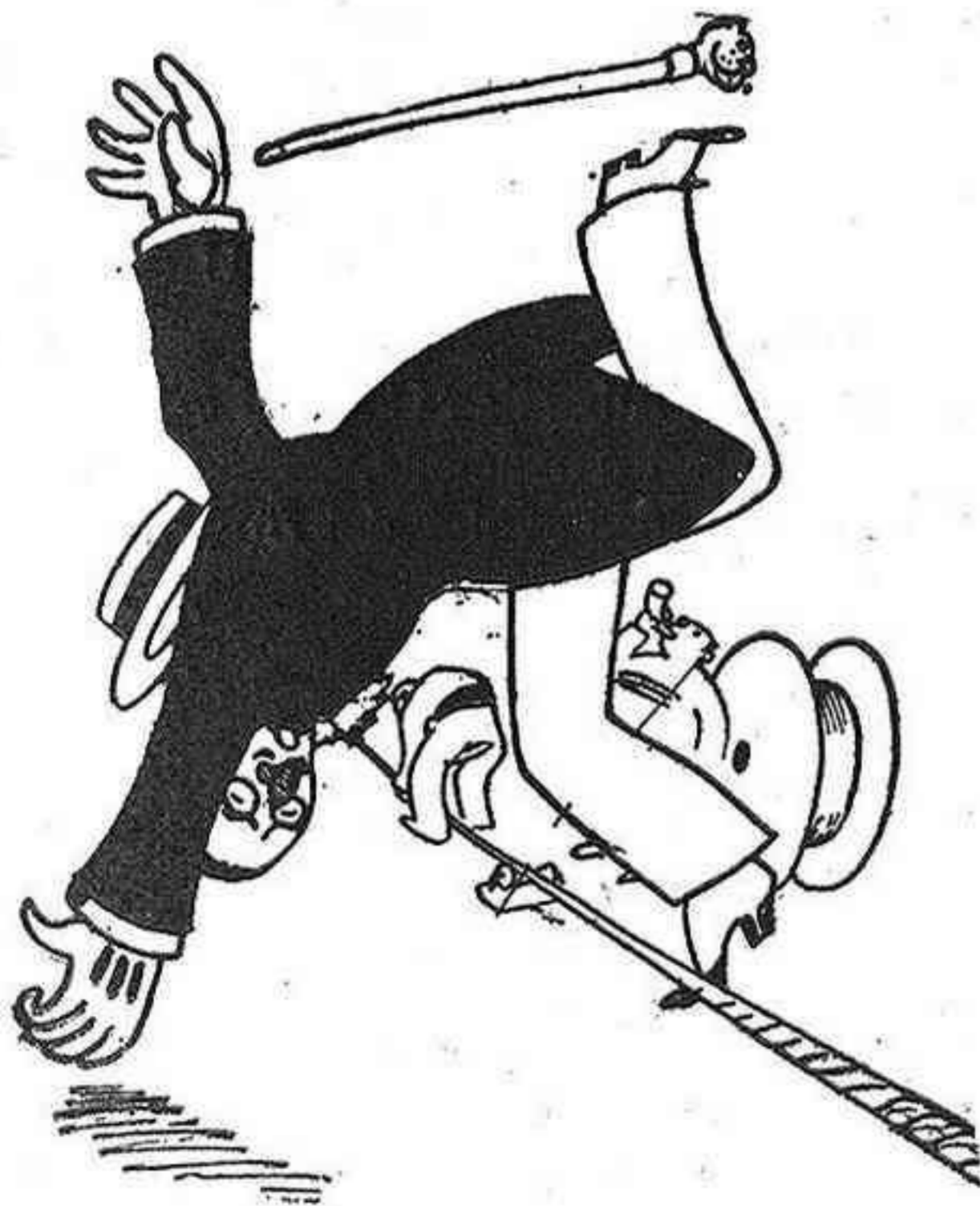
i emboca la dels Estudis...

i passa per la de les Flors...

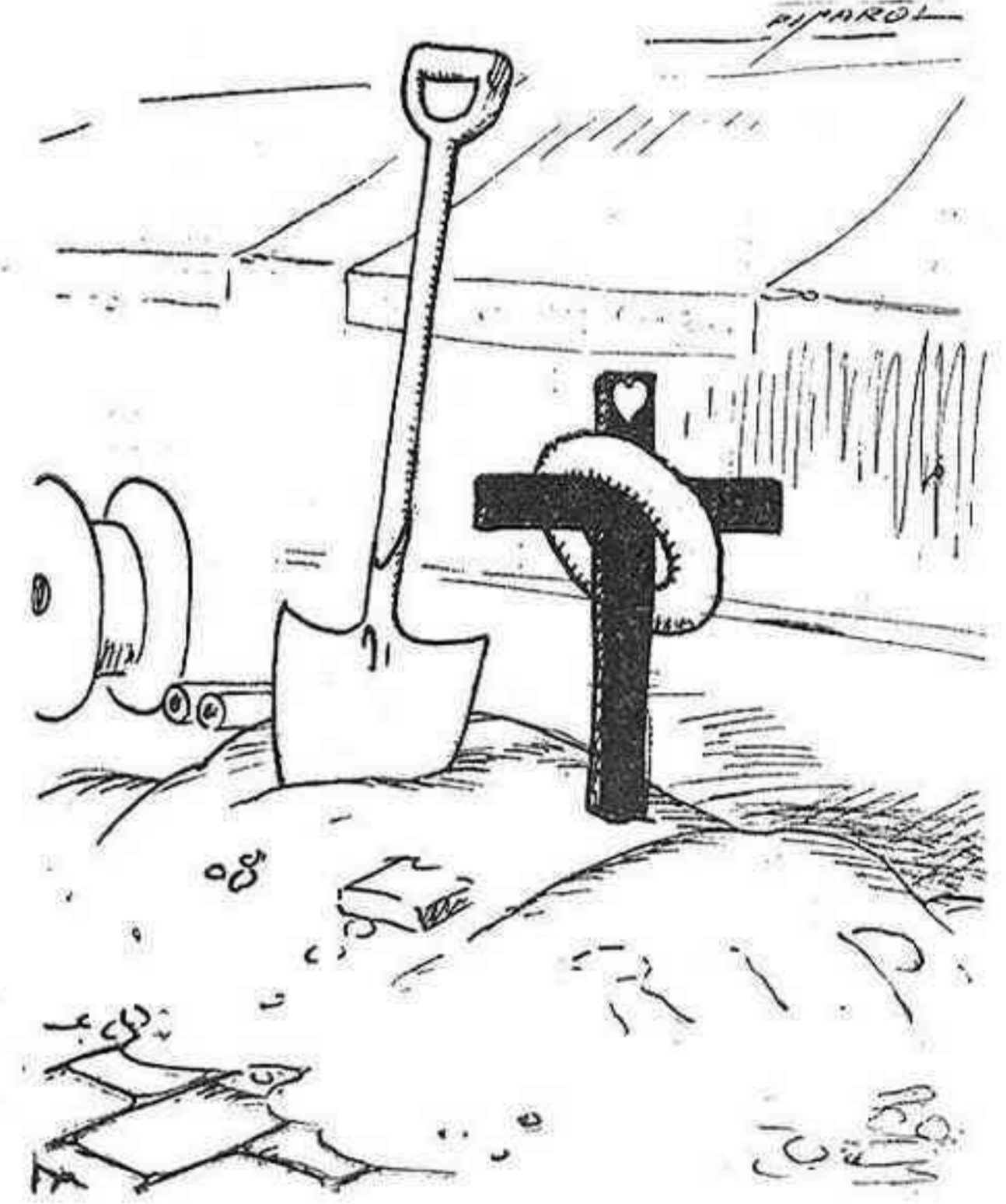
i travessa el Pla de la Boqueria...

i s'introdueix en la Rambla del Mig...

i es fica a la de Santa Mónica...

i heus-el aquí arribat a la Porta de la Pau!

ció d'engranatges, tornells i rodes helicoidals; i comprèn un sens fi de problemes resolts, d'una manera clara, per medi de taules i exemples numèrics a l'alcanç del treballador.

MANUAL DEL FUNDIDOR DE METALES, per *G. Belluomini*. — Un llibre destinat als fundidors pràctics, en el qual s'hi especifiquen els procediments més en boga, així com les composicions sancionades per l'experiència. Dóna detalls precisos sobre'ls variats sistemes de forns, motllos i manera de formarlos; de totes les operacions necessàries al perfecte fundidor. Conté 48 gravats i ha sigut traduït amb gran cura pel llicenciat E. Ruiz Ponsetí.

LA ELECTRICIDAD Y SUS APLICACIONES, per *Leo Graetz*. — Una obra tècnica, acompanyada de 667 gravats, que'ls intel·ligents han qualificat dient que és la millor de quantes obres d'Electricitat vénen publicades fins avui; la millor i la més intel·ligible, sense necessitat de preparació especial, per a tota persona mitjanament il·lustrada. El llibre comprèn dues parts: la primera explica les manifestacions i efectes de l'electricitat, i la segona les aplicacions varies; i, gracies a la seva meravellosa distribució metòdica, s'hi troben al instant tota mena de dades i informes que's vulguin. Per a donar una idea de l'èxit d'aquesta publicació, a Alemanya, cal tant sols remarcar que en poc temps s'han agotat dotze edicions, que formen un total de setanta-sis-mil exemplars.

¡ANCHA CASTILLA! — Vaudeville català en un acte, original del conegut escriptor Josep M.ª Pous. Fou estrenat amb èxit en el «Teatro Nuevo» durant la darrera temporada de sarçuela.

CANÇONS DE PRIMAVERA. — Comedia idíllica en un acte, original de A. Diví Pañella. Fou feta una prova d'estudi a Hospital de Llobregat, obtenint un excel·lent èxit.

EL HOMBRE DEL DIA. — Comedia en dos actes, original de Felip Pérez Capo. S'estrenà en el «Lara», de Madrid.

SEPT SCIENCIES

LICEO. — Pot donar-se per segur que la llista de companyia, per a la pròxima temporada d'òpera, vindrà formada pels següents elements:

Mestres directors d'orquestra: Beidler, Falconi i Sabater.

Mestre de cors: Consoli.

Director d'escena: Ragny.

Sopranos dramàtiques: Gagliardi, Kaftal i Schubert.

Sopranos líriques: Fitzin i Ruisini.

Sopranos lleugeres: Barrientos i una altra, que podria ésser la Cassani, que canta actualment al «Bosque» amb gran èxit.

Mezzo-sopranos: D'Alvarez, Supervía i Ponzano.

Tenors: De Muro, Garbín, Viñas, Scampini, Gubellini, Maestri i Macnez.

Barítons: Segura, Galian, Pacini i Sanmarco.

Baixos: Bettoni, Ricceri i Giralt.

Primera ballarina: Colombo.

La majoria d'aquests artistes són ventatjosament coneguts del nostre públic, i alguns d'ells fins populars, per les simpaties que's porten guanyades.

I, per a acabar de donar una idea de lo que pot ésser la vinent temporada i dels èxits que poden augurar-se, vegi's el repertori d'obres:

Parsifal, Lohengrin, Tristan i Tannhauser, de Wagner;

— Què't sembla que li faràn, an el capità Sánchez?
— Després de lo de les *vazzies* del Marroo, crec que lo millor que poden fer-li és un monument.

Carmen, de Bizet; *Norma*, de Bellini; *Orfeo*, de Gluck; *Otello* i *Un ballo*, de Verdi; *Il barbiere*, de Rossini; *Il Profeta* i *Dinorah*, de Meyerbeer; *Amleto*, de Thomas; *Gioconda*, de Ponchielli; *Tosca* i *Bohème*, de Puccini, etc...

La temporada començarà el dia 20 del pròxim Novembre.

TÍVOLI. — Diumenge va presentar-se una companyia de *variétés*, amb els lluitadors campions de la greco-romana per plat fort.

Com que hi havia molta curiositat per a tornar a veure el *vincitor* Ochoa, no cal dir que l'inauguració de les lluites va ésser un plè i un èxit.

— Se diu, no sabem amb quins fonaments, que's prepara en aquest teatre una temporada de líric català. Els que tal cosa afirmen creuen que molt aviat podran llençar-se a la pública curiositat els noms dels artistes i els de les obres amb que comptarà l'empresa.

Qui més hi sàpiga, que més hi digui.

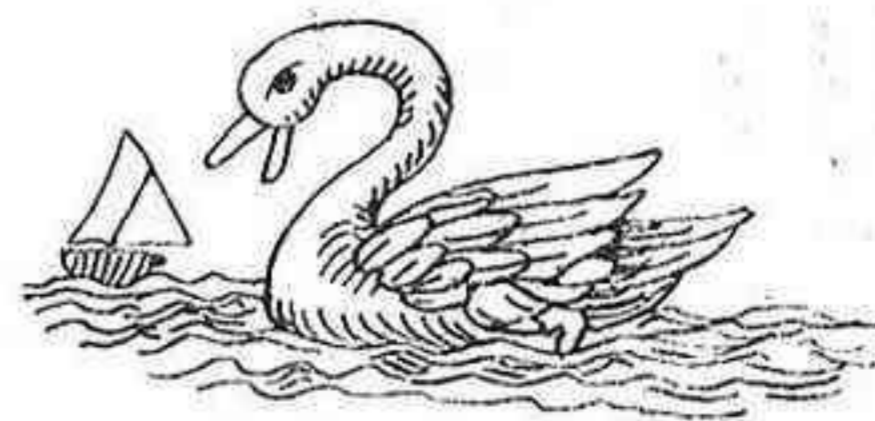
NOVEDADES — Dilluns va despedir-se la companyia dramàtica castellana amb el drama *Dora*, de Sardou, obra que havia servit, feia pocs dies, de funció de benefici a la primera actriu senyoreta Vargas (Perez de), la qual s'hi va lluir de valent.

— Abans d'ahir, dimecres, degué inaugurar una nova serie de representacions de comedia castellana l'insigne Enric Borràs. Per a debut d'aquest nou *cicle* s'anuncià l'estrena de la traducció del *Foc-follet* de l'Iglesias, feta per don Frederic Urrecha.

No'n tenim notícies, encara.

BOSQUE — Dissabte passat, l'Albertina Cassani va cantar *Sonambula*. I allò va ésser un seguit d'ovacions.

Pot dir-se, doncs, que l'èxit del rossinyolet del *Bosc*... cada dia va en augment.

Els vestits provocatius

La bona societat de Barcelona ha rigut de mala manera. Ha rigut fins a tenir d'aguantar-se el ventre amb les mans; fins a plorar; fins a..., posin lo que vulguin.

I, lo més estrany del cas, la *risa* la provocà el més en-sopit dels periòdics que vénen a Barcelona. El *Blanco y Negro*.

Ja sé lo que diràn:

- I cà!
- És mentida!
- No pot ésser!—

Però jo'm poso la mà al pit i els prometo que és veritat. Escoltin el cas.

En la secció informativa de l'anomenat setmanari va aparèixer un gravat, dient:

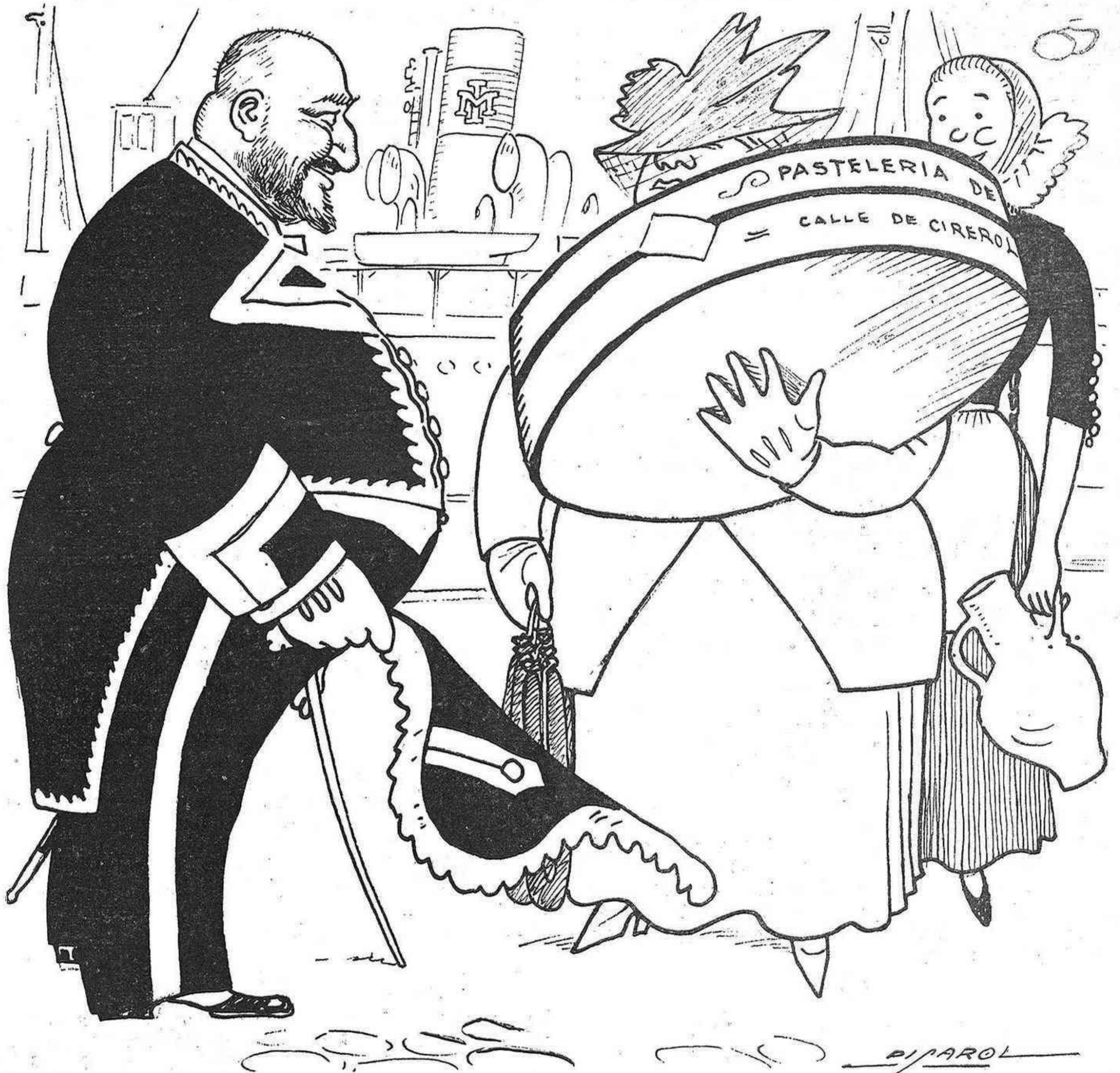
«Concurso hípico en Barcelona. Algunos trajes llamativos.»

Carai!... I tant *llamativos!*

Però no eren els vestits, lo *llamativo*, sinó les cames d'una senyora, que les ensenyava fins molt més amunt de genoll.

Perfectament, aquesta senyora és banquera, i de la *buena sociedad*. Figurin-se, les amigues!

Allò va ésser un desori.

VIATGERA IL·LUSTRE

—Què porteu aquí, altíssima senyora?

—Una enslamada que en Maura m'ha donat per al meu nebot, per a que's recordi d'ell.

PÍJAROL

I el marit, què?

El marit?... Corrent com un esperitat, de kiosc en kiosc, recollint els exemplars de la revista, que, de morigerada, esdevingué sicalíptica, llençant a l'admiració pública les formes de sa muller.

DECIDIDAMENT, els forners estàn disposats a fer-nos la llesca. Amb les seves pretensions—per altra part molt justes, si tot acaba en bé, com és de desitjar,—privaràn al públic de menjar pa tou els dilluns.

Es clar que això de menjar pa tou és una necessitat creada pel progrés dels temps actuals i les concupiscències modernes.

Els nostres avis, que pastaven cada quinze dies, no la sentíren gens, aquesta necessitat; dels conflictes que per aquest cantó sobrevinguessin, se'n podíen ben riure.

En aquells temps patriarcal—que no sabem si eren millors o pitjors, però que la gent vivia més tranquil·la que ara,—el descans setmanal, cavall de batalla del conflicte d'avui, era cosa desconeguda pels elaboradors de pa.

Pastant-se cada família a casa seva, i suposant que ho fessin un cop cada setmana, podíen celebrar-se, al mes, de 26 a 27 descansos setmanals.

I el qui tenia pa sec, se'n feia sopes.

Que és lo que haurem de fer nosaltres cada dilluns.

ELS barcelonins que aquest any se'n vagin a fòra, faràn un gran disbarat.

No'ns fa parlar l'enveja.

Per a disfrutar de les delícies de la muntanya, no hi hà necessitat de moure's d'aquí.

Voleu res més *muntanyós*, per exemple, que les nostres rambles, després de les canalitzacions subterrànies de l'«Energia Elèctrica» i del gas Lebon?

I voleu res més campestre que'ls *campaments* i tendes de *campanya* de les brigades instal·ladores, que s'extenen d'un cap a l'altre de la ciutat, ni res més saludable que les seves calderetes de quitrà bullent, quals emanacions no hi hà microbi conegut que resisteixi?

Qui fugi de Barcelona,
aquest any, perdrà diners.
(Consti que no'ns subvenciona
l'«Atracció de Forasters»).

EN Juli Vallmitjana ha acabat d'enllestir la tercera part de la trilogia gitana, que té per títol «Cants d'Orient».

Com siga que'l teatre català continua de cos present, en Vallmitjana té l'idea de publicar el llibre abans d'estrenar-se l'obra, tal com va veure's obligat a fer amb la segona part, titulada *La gitana verge*.

S'han celebrat les sessions de l'assemblea radical.

En elles, alguns oradors han tirat de dret al bulto, atacant durament an en Lerroux.

L'Ambrosio, que exercia de president, cop de campaneta i pet d'indignació.

—*El jefe es indiscutible!*—ha dit, cridant.

¡Olé, por la democracia guasona!

UNA noticia de Roma:

«Hi hà el projecte d'adquirir disset kilòmetres quadrats de terres properes al Vaticà per a afegir-les a les propietats del Sant Pare».

Vet-aquí una agregació que pot servir de resignació i consol als veïns de Sarrià.

Sempre hi hà un pitjor!

AH, no ho saben?

En Jaumet de Borbón és un dels candidats per a ocupar el trono d'Albania.

Si resulta elegit, nosaltres ens n'alegrarem tant com se'n pugui alegrar *El Correo Catalán*.

Sobre tot per una cosa.

Perque és de suposar que tots els nostres carlins, des dels veterans als requetés, se'n aniràn a Albania a fer guardia d'honor.

I aquí quedarem més tranquils.

No'ns tenim de preocupà
per d'ú aliment a la boca;
si a la fleca no hi hà pa,
menjarem coca!

A la Xina les dònnes estàn fent una rabiosa campanya feminista; però no demanen el vot. Mai diríeu què demanen?

Que'ls séus marits no les tustin. Allí, segons sembla, el marit no té el cop de puny privat, i la garrotada és lliure.

El mal és que, segons veus, les pobres xines ho tenen molt malament.

Quasi tots els diputats i senadors són casats.

L'últim calembourg francès. Parlen dos.

—Ja sabs que ara, en els transatlàntics, fan diaris mentres dura la travessia.

—És natural. L'aigua s'ha fet per als *canards*.

SUICIDIS, gent que's baralla,
escenes d'amor al viu,
grans escots, barrets de palla...
tot són coses de l'estiu!

ELS veïns de Sarrià no permeten—de cap de les maneres—que s'intenti l'agregació del séu poble a Barcelona.

Fan bé, què diable!

Tant-de-bò que'l projecte no's realitzi, ni passi mai d'intent.

Perque, a l'agregar-nos el poble, ens haurem d'agregar tots els séus carlins...

I no són cap tresor per a Barcelona.

DURANT la serie de funcions que la companyia del gran actor Enric Borràs donarà al Teatre de Novetats—l'inauguració de les quals degué tenir lloc abans d'ahir—s'estrenarà, traduïda al castellà, la celebrada obra d'en Juli Vallmitjana, *Els Zincolós*.

ATLETES AL «TÍVOLI»

—Què me'n dius d'això, Adrianet?

—Que, si aquests no aixequen el teatre, no l'aixecarà ningú.

CARTERES

—Mira-te-la, que és maca!... Me l'han comprada per a anar a estudi.
 —Tonto!... Jo, quan vulgui estudiar, n'aniré a buscar una a la Diputació, que allà les donen plenes de mils pessetes.

S'ha d'agrair la bona intenció dels apreciables cansaladers que s'han queixat al Governador de que's permeti la venda d'embutits.

Cert que'l matar porc no està privat, però el fer botifarra sí que ho és, i demanen que's compleixi la llei.

Creiem que la demanda la fan, no atenent els seus interessos particulars, sinó mirant per la salut pública.

Sí; és per això que's fan mereixedors d'una placa de Beneficència.

Com que'ls resultats de tot, és el bon poble qui els paga, els cansaladers no volen que li donguin botifarra.

TORNEM-LOS la fama.

Sembla, tant mateix, cert i positiu que a la guerra del Rif comencen a enviar-hi soldats dels de quota.

Diem això perquè l'altre dia un acreditat setmanari madrileny publicava un gravat que representava el fill d'un ministre, vestit de *rayadillo*, embarcant-se...

I la cara la feia de quota!

Si es porta a cap el projecte del nou contracte de llum, la nostra Barcelona serà la capital més ben il·luminada del món.

Torrentades de claror, blanca i potent, inondaran totes les seves vies, desde entrada de fosc fins a la matinada, no quedant recó ni reconet sense'l seu corresponent arc voltàic de llum intensa, el seu bec Auer intensiu o la seva bombeta de filament metàl·lic.

Gràcies an això, ja no seràn possibles els atracaments pels

carrers ombríus, ni l'improvització de *waters* en la penombra de les reconades.

Així, al menys, ho prometen els patrocinadors del projecte.

Desitgem que's realitzi
 aquell bell somni daurat,
 i que, de tanta llum, n'entri
 un raig a Cà la Ciutat.

DIÀLEG en una oficina de l'Estat.

L'oficial primer:—Home, fassi el favor de no xiular, mentre treballa!

L'oficial segon:—Dispensi... però, jo no treballo... No més xiulo.

CONTES

En una fonda de Mataró van inaugurar els timbres elèctrics.

I a cada habitació hi col·locaren un botó, amb un lletret a sota, que deia:

«Si voleu avisar el cambrer, truqueu un pic; si voleu avisar a la cambrera, dos; si no voleu avisar a ningú, tres».

El tramvia va atestat de passatgers.

La senyora Tuies accepta el lloc que li ofereix un nen de set anys.

—Gràcies, maco—li diu.—Se veu que la teva mama t'ha ensenyat de tenir cortesia amb les senyores, oi?

El xicot, tot formal:

—No, senyora, amb totes no. No més amb les velles.

R. Valls: Mirarem d'aprofitar quelcom de lo que envia.—Santiago Maymí: Gràcies, per la bona intenció, però la *vaciencia* que'ns dedica no'ns té utilitat.—Eudald Sala: Entra en cartera la col·lecció de Trenca-caps. Els retalls ja hi eren; així és que no calfa repetir l'envío.—Joanet Rems: Són defectuosos, a causa d'assonancies i ripis... que Déu ens en lliuri.—Josep Gibernau: Això de les assonancies també va per a vostè; además de que'ls versos enclouen escassa novetat.—Hermenegildo Parés: Valia més que no n'enviés tants i que fossin més cuidats. Ah! Els dibuixets estan a la *baixura* del text.—Sor Presa: Farem els possibles de complaure'l.—S. C. L. C. J.: Entesos, però ens manca espai per a tal cosa.—Josep Bernet Torras: No m'acaben de satisfer; ho sento.—Pere de Valls: Massa llarga per a tant poca consistència en el fons. Procuri enviar quelcom curt i ben intencionat.—E. Lapedra: Rebut, i gràcies. Perdoni l'errada de caixes.—Joan Antich Puquí: Agramim també l'envío de vostè.—Boris Jana: Són confuses i mancades d'intenció.

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
 BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

Ultimas publicaciones

G. Martínez Sierra	MADRIGAL	Un tomo en 8.º, ptas.	3'50
Felipe Trigo.	LOS ABISMOS	id. id. id.	3'50
J. Ruiz Jimenez	LABERINTO	id. id. id.	3'50
Alberto Insúa	LOS HOMBRES.	id. id. id.	3'50
G. Froebel	La educación del hombre .	id. id. id.	4
Azorín.	LA VOLUNTAD.	id. id. id.	1
Camille Mauclair	DEL AMOR FÍSICO	id. id. id.	5
Georges Beaume	MIGUEL ANGEL.	id. id. id.	3

COLECCIÓN DIAMANTE.- Tomo 117

ACABA DE PUBLICARSE

DEVOCIONARIO POETICO

ANTOLOGÍA SAGRADA

Colección de composiciones de los principales poetas de la Edad de Oro de las Letras Castellanas, con un prólogo de J. GIVANEL MAS

Los autores que integran el presente volumen son Alcazar, Lope de Vega, Bonilla, Ramírez Pagán, Valdivielso, Argensola (Lupercio y Bartolomé Leonardo), Quevedo, Góngora, Fr. Luis de León, López de Ubeda y otros.

Precio: 2 reales

POR ESOS MUNDOS

Acaba de publicarse el número del mes de Julio. - UNA peseta

COLECCIÓN PRIVADA

Pronto aparecerá una obra interesantísima del Dr. BEARSON

ETERNA LUNA de MIEL

Secretos del lecho conyugal :: Cartilla higiénica para los recién casados

Un tomo en 8.º, con ilustraciones

Pesetas 1

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos si no's remet, además, un ral pera certificar. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

PIAROL

ALEGORÍA DEL TEMPS

Les joies de la canícula.